

„Mi már ide gyökereztünk...”

Egy brigád a monográfiából

„En csak amolyan bevándorló vagyok, Algyőre nőttem, de meghatottan nézem, hogy feleségem és szülei milyen áhitattal lapozzák az Algyő és népe című könyvet, keresik az ismerősöket, rokonokat, a hajdanvolt algyőieket. S az, hogy ebben a könyvben rólok, a mi brigádunkról is szó van, nagy öröm, megtiszteltetés, de felelősség is” — mondta egy szabálytalan brigádtalálkózón Nagy-Némedi Pál lakatos. A Dégáz PB-gáz-töltő üzemének Huga László szocialista brigádjáé ugyanis e kötet megjelenésének apropóján rendezett összejövetelt, ahová a szerzők mellett meghívták Szabó Lászlót, a városi tanács területi referensét, a társadalmi munkákat szervező bizottság titkárát, valamint Farda József-nét, Algyő településpolitikai felelősét.

Ritkán adódik alkalom ilyen hasznos és őszinte beszélgetésre. Ennek alapja, hogy a brigád tagjai nem követelőznek, nem igénylistákat fogalmaznak, hanem napi munkájukon túl önkéntesen és meggyőződésből sokat tesznek a bajbajutottakért, a város szépítéséért, önmaguk épüléséért. Vajda János brigádvezető múlt évi munkát értékelve elmondta, hogy a földregés sújtotta Peremarton, a battonyai SOS gyermekfalú (közbe is szült Mihala Tibor: Rendet szeretnénk már látni Battonyán, közük van hozzá, s joguk, hogy megnyugvást tudjanak), az ópusztaszeri emlékpark, az öregek otthona és a bölcsődék után a rákszerű autóbussz megvaló-

sításának segítése, az Algyői Általános Iskola gázszerelési munkái, a városzépítő egyesület kezdeményezésére a Dugonics temető néhány elhanyagolt sírjának rendbetétele volt a fő feladat.

Hogy a termelést segítő munkát sem hanyagolták el, bizonyítja az üzemfelújításban vállalt tevékenységük és három elfogadott újításuk. A harminc brigádtagból 15-en véradók, részt vettek több vetélkedőn, kiállítás rendeztek. Hemmert János munkáiból, iskolába, továbbképző tanfolyamokra járnak. Az idén nehezebb a helyzet — mondta a brigádvezető —, az új munkaverseny-szabályzat elsősorban a vállalatnak végzett pluszmunkákat honorálja. Ennek ellenére továbbra is részt vesznek a városzépítő egyesület munkájában, ott lesznek Ópusztaszeren, s vállalati engedéllyel elsősorban olyan társadalmi munkákat vállalnak, melyek Algyő gyarapodását, szépségét szolgálja.

A brigádmegbeszélés azért válhatott tartalmas mini fórummá, mert a tanács munkatársai felkészülten, minden kérdésben naprakészen, segítőkész szándékkal és konkrét feladattal vettek részt a disputában. Szabó László mindenekelőtt a városi tanács vezetésének köszönetét tolmácsolta azért a sok és áldozatos munkáért, amit a brigád tagjai végeztek az elmúlt években. Laczi Imre csoportvezető, Mihala Tibor csoportvezető és Kovács József lakatos tolmácsolták a legtöbb algyői gondot,

megoldásra váró problémát. Hogyan oldható meg a település kulturálódási, szórakozási helyzete, lesz-e új művelődési otthon, vagy más megoldást kell keresni? Belenyugodhatunk-e, hogy a fiatalok magára maradt helyiség és lehetőségek híján? Van-e remény az átfogó csatornázásra, néhány belvizes utca gondja mikor oldódhat meg, lesz-e járda az uzsombi vezetők mentén? Néhány megsűnt kisbaltot pótolja-e a megnyitott új ABC-áruház, jó-e, ha idős embereknek kilométereket kell gyalogolniuk a mindennapi vásárlásokért? Megannyi fontos kérdés, melyekre a településfelelősök ha nem is megnyugtató, de érveléssel alátámasztott, konkrét, és reményt keltő válaszokat adtak. S ezekre egyértelmű a reakció: ott leszünk, segítünk, megoldjuk!

Az Algyő-monográfiában a brigádról szóló írás befejező szakasza így szól: „Mi már ide gyökereztünk, a házakat mi építettük, a fákat mi ültettük, a gyerekek itt születtek. Szép ez a vidék, otthonossá varázsolta. Különlegessége, hogy a háború után természet és az új, ipar által átforgatott táj találkozik. Ez az ellentét csak bennünk és az utánunk következő nemzedékekben oldódhat harmóniává. És mi ezért mindent megteszünk!” A baráti hangulatú összejövetel azt bizonyította, hogy ezek a munkásemberek nem csupán felelősen gondolkodnak, de értelmesen és önzetlenül cselekednek is. Tudják miért!

T. L.

Műsorajánlat

manytörténeti sorozatában, február 22-én, hétfőn este 8 órai kezdettel a Károlyi Mihály kollégium 209-es termében.

Az idej magyar játékfilmszemle fődíjas alkotását, GULYÁS GYULA ÉS GULYÁS JÁNOS TÖRVÉNYSÉRTÉS NELKÜL című, a hortobágyi munkatáborokat bemutató, kétrészes alkotását vetítik a FÓRUM ARTIUM foglalkozásán, február 22-én, hétfőn este 7 órai kezdettel az egyetem Ady téri épületének auditorium maximumában. A bemutató után — amely egyben a film első vidéki nyilvános vetítését is jelenti — a résztvevők beszélgethetnek a film alkotóival is.

HÁROM KIVÁNSÁG — ezzel a címmel Eszményi Viktória és Dévényi Tibor gyermekműsorát rendezik meg február 22-én, hétfőn délután 2 és 5 órai kezdettel az Ifjúsági házban.

NYUGODTAN NEVETHET címmel a Mikroszkóp Színpad műsorát mutatják be február 22-én, hétfőn este 6 órától a Juhász Gyula Művelődési Központban. Közreműködik Antal Imre, Heller Tamás, a Defekt duó, Selmeczi Tibor, Baranyi László, Kertész János és Hernádi Lajos. Ugyanezen a napon, este 8 órától a Dóm tér 13. szám alatti SZOTE-klubban lép föl — KABARÉ HÉTFŐN címmel — ugyanez a Mikroszkóp-csapat...

ROMÁN NYELVEN február 23-án, kedden 15 óra 5. SZLOVÁKUL február 25-én, csütörtökön 16 óra 35

VÁRMUSTRA — ezzel a címmel képzőművészeti foglalkozás lesz a Móra Ferenc Múzeum MŰZEMI MATINÉK-sorozatában, Szekeres Ferenc vezetésével ma, szombaton délelőtt 10 órai kezdettel a múzeum Lucstermében.

BEMUTATÓT tartanak a Madách Imre Általános Iskola diákjai ma, szombaton délelőtt 9 órai kezdettel a Kossuth Lajos sugárút 72/B szám alatti Károlyi Mihály kollégium ebédlőjében (volt Délép-munkásszálló). Több száz gyerek mutatja be tehetségét zenében, táncban, dalban és színjátásban.

AGYAGOZÁS-foglalkozás lesz ma, szombaton délelőtt 10 órai kezdettel Pataj Klára vezetésével a Juhász Gyula Művelődési Központban.

A BOMBAJÓ BOKSZOLÓ című olasz filmet vetítik ma, szombaton délelőtt 10 órai kezdettel a Rákóczi utca 1. szám alatti Vasutas művelődési ház gyermekfoglalkozásán.

Filmét — a SHANTUNGI BANDITÁK című hongkongi alkotást — ajánl a Csánádi utca 9. szám alatti Postás mozi is: ma, szombaton és holnap, vasárnap délután 5 órai kezdettel vidégön tekinthetik meg az érdeklődők.

AZ ÁLLATI MAGATARTÁS ÉS SZOCIALIS VISSELKEDES — ETOLOGIA címmel Gallé László tart előadást a TIT Kommunikációs és információs rendszerek című biológiai szabadegyetemen február 22-én, hétfőn délután 5 órai kezdettel az egyetem Ady téri épületének biológiai előadótermében.

ÉNEKLŐ GÖRÖGÖK címmel a görög matematikáról és logikáról Szabó Árpád tart előadást a COLLEGIUM ARTIUM tudó-

perces kezdettel mondanak híreket a szegedi tévéstudió adásaként a 2-es programban.

A NASA OBRAZOVKA, a szegedi tévéstudió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora legközelebb szintén február 25-én, csütörtökön, este 7-től lesz látható a 2-es műsorban. Az adást február 27-én, szombaton 8 óra 15 perces kezdettel az 1-esen megismétlik.

A MOLNÁR DIXIELANDOT hallhatják február 23-án, kedden délután fél 3-tól a Kossuth adó DZSESSZ-MELÓDIÁK című műsorában.

Busójárás Mohácson

Tavaszi verőjében tartották meg a baranyai sokácok híres farsang végi ünnepét, a busójárást. A hársányi télűző népszokást több ezer vendégsereg tekintette meg. Az egész napos vigasság fénypontját idén is a város főterére bevonuló, maszkos, bundás busók — képünkön — jelentették.

Állam, közigazgatás, társadalom

Beszélgetés Antalffy György egyetemi tanárral

A politikai intézményrendszer továbbfejlesztése, korszerűsítése napjaink aktuális, az egész társadalmat érintő és foglalkoztató problémája. A kérdéskörrel kapcsolatban beszélgettünk Antalffy György egyetemi tanárral, a szegedi József Attila Tudományegyetem jogi kara állam- és jogelméleti tanszékének vezetőjével. Kérdéseinket annak tudatában tettük fel, hogy aki válaszol, az egyben országgyűlési képviselő, az Országgyűlés jogi bizottságának elnöke, és elnöke a Magyar Jogász Szövetségnek is.

— **Mi tette szükségessé a politikai intézményrendszer korszerűsítésének napirendre tűzését?**

— Társadalmunk egész mechanizmusának átalakításában a gazdasági reform lépéselőnye egyértelművé teszi, hogy elodázhatatlan feladat a politikai intézményrendszer egészének átfogó kritikai elemzése, és a progresszív irányú változások mielőbbi végrehajtása. Enélkül ugyanis a gazdasági rendszer (fogalmazzunk egészen nyíltan és őszintén) kudarcra van ítélve. Ugyanakkor napról napra halmozódnak olyan társadalmi feszültségek, amelyek ugyan ma még különösebb megrázkódtatás nélkül levezethetők lennének, ám a késlekedés időtartamával egyenes arányban válnak mind nehezebben kezelhetővé és kiszámíthatóvá, magukban hordozva egy esetleges politikai válság veszélyét.

— **A politikai intézményrendszer továbbfejlesztéséről jobbra a gazdasági reformmal összefüggésben szoktak szót ejteni. Szükségszerű és kizárólagos ez a korreláció?**

— A politikai intézményrendszer működése továbbfejlesztésének szükségességét elsősorban a gazdaságban végbeménő változásokkal indokolják. Ennek a megállapításnak az érvényessége azonban igényt tart arra a kiegészítésre, hogy politikai rendszerünk önmagában véve, belső okainál fogva is, megérett a változásra. Egy feltételezeten jól működő gazdasági környezetben is elodázhatatlanná vált (volna) a politikai intézményrendszer diszfunkcióinak, működési zavarainak korrekciója.

— **Vessünk egy pillantást a közigazgatás kérdéskörére...**

— Egy átfogó államszervezeti fejlesztési koncepcióból eddig főképp a kormányzati irányítás kérdései kerültek előtérbe, ezen belül is főképp a Minisztertanács és a központi államigazgatási szervek tevékenysége. S a figyelem elsősorban a meglévő azon sajátos, kétoldali köttéttségekre irányult mint amilyeneket például az Országgyűlés és a pártirányítási összefüggésrendszer tesztest meg...

— **Hadd szóljon közbe az újságíró: a napjainkra jellemző eszmecsere során gyakran esik szó a párt és az állam kapcsolatáról, az elvi, politikai irányítás és a „gyakorlati” államirányítás egymásra hatásáról, kölcsönös viszonyáról, egyben mindarról, ami ebben az összefüggésrendszerben kiegészítésre,**

pontosításra, esetleg újrafogalmazásra szorul... De térjünk át egy másik nagy témakörre, a tanácsrendszerre. Hogyan látja e területen az intézményrendszer korszerűsítését?

— Napjainkra megérték a feltételek a tanácsai alapintézmények helyének, szerepének, egymáshoz való viszonyának átfogó kritikai elemzésére. A tanácsai testületekre, a végrehajtó bizottságokra, a bizottságokra és a szakigazgatási szervekre gondolok elsősorban.

Alapcél: a tanácsai önkormányzat léteig-érdemi kibontakozása, és az ehhez szükséges anyagi, személyi és egyéb feltételek megteremtése. Mindennek együtt kell járnia a tanácsai testületek szerepének, jelentőségének növelésével, a képviselői demokrácia újabb és újabb elemjének funkcionáltságával. A lakosságot széles körben érintő ügyek intézésében döntő szerephez kell jutnia a gyorsaságnak és a szakértelemnek. Ami természetesen feltehető az ehhez szükséges szervezeti és működési formák kialakítását.

A tanácsok területén napirendre került a megyei és a helyi szint közötti új kapcsolatrendszer kialakítása. Hogyan történjen ez? — erről napjainkban még viták folynak. A lehetséges megoldások sorában (ugyanacsok vitatott) javaslatként vetődik fel a helyi végrehajtó bizottságok kettős alárendeltségének megszüntetése; a tisztviselőkkel kapcsolatos munkáltatói jogköröknek a helyi tanács hatáskörébe való utalása; az önkormányzati hatáskörbe tartozó hatósági ügyekben a vertikális jogorvoslati fórumrendszer bevezetése; az ellenőrzési rendszer súlypontjának áthelyezése a helyi tanács bizottságaihoz; az újraelosztás normatívabb modelljének kialakításával a megyei szintű való pénzügyi függőség mértékének további csökkentése.

— **Mondana példákat az országgyűlési képviselő legfőbb törvényhozási fórumunk kapcsán a korszerűsítési, megújulási törekvésekről?**

— Hadd említsem meg azt a majdan előterjesztendő új költségvetési törvényjavaslatot, amelyet az Országgyűlés jogi, valamint terv- és költségvetési bizottsága ajánl majd elfogadásra, és amely az előzetes elképzelések szerint, amennyiben törvénybe iktatják, 1991-től lépne érvénybe. Ez a korábbiaknál sokkal átfogóbban kívánja jogi alapokra helyezni az állami költségvetést, egyben annak ellenőrzési lehetőségét is megteremtve, majd egy önálló független szervezet létrehozásával. Hasonlóképpen napirendre kerül az egyesületi és az egyesületi joggal kapcsolatos törvényjavaslat, amely a vonatkozó kérdésköröket alkotmányi szinten szabályozza majd, pontosan körülírva az ezekhez kapcsolódó lehetőségeket, kötelezettségeket.

— **Változatlanul úgy tapasztalom, hogy az állampolgárok nagy többsége nem ismeri és nem is nagyon érti a jogszabályokat. S a szakadék csak tovább mélyül, azzal egyenes arányban, ahogy nő a társadalomban a jogi szabályozás szerepe, jelentősége, hatékonysága...**

— Valóban igen alacsony fokon áll a lakosság jogismerete. Ebben azonban nem csupán ok, hanem a jogászok is ludasak. Sokszor hallom én is, hogy a törvények, rendeletek, úgymond, „érthetetlenek”, mintha olyan nyelven íródtak volna, amelyet az állampolgár, ha csak nem szakember, képtelen megérteni. Itt szeretnék mindjárt egy félreértést eloszlatni. Vannak jogászai szakkifejezések, de (minden híreszteléssel hiedelemmel szemben) nincs jogi szaknyelv. Kialakult ellenben, épp a bürokratikus hivatali jellegzetességekhöz kapcsolódóan, egy „hivatali szaknyelv”, amely pont bürokratikus genezise és jegyvonalai okán, sokszor már-már az érthetlenségig túlbonyolított.

— **Sokszor hallani manapság e kifejezést: a tévedés joga. Ismer ilyet a jog?**

— Nem. Ez a jogelvéssel ellentétes lenne. A „tévedési jog” felelőtlenség nem a kérdések tisztázását, hanem inkább annak elkösdösítését szolgálja-inspirálja.

— **Végezetül azt kérdezném: bizakodó, amikor a politikai intézményrendszer „kifutási lehetőségeit” mérlegeli?**

— Következetesnek és indulatmentesnek kell lenni a korszerűsítési munka során. Soha nem tévesztve szem elől azt, hogy sikerre csak akkor számíthatunk, ha mindez az állampolgárok bevonásával, aktív részvételével történik. És sokkal nagyobb mértékben, mint ahogy az eddig jellemző volt. És nem „atvaskodva”, hanem igenis minden állampolgárt önálló individuumnak tekintve. Az „itt és most” jelleg hangsúlyozott figyelembevételével, maximális érvényesítésével — hangsúlyozta befejezésül Antalffy György professzor.

Papp Zoltán